

Brexit: Što će se promijeniti 1. veljače?

Kategorija: SVIJETAžurirano: Srijeda, 29 Siječanj 2020 07:17
Objavljeno: Srijeda, 29 Siječanj 2020 07:15

#JE LI SPORAZUM O TRGOVINI 'NEMOGUĆA MISIJA'?#

Brexit će se dogoditi u petak u ponoć, 1317 dana nakon što su Britanci odlučili napustiti Europsku uniju. Što će se promijeniti 1. veljače?

Svakodnevna trgovinska razmjena između Ujedinjenog Kraljevstva i Europske unije nastavit će se kao i prije sve do kraja 2020.

Tijekom tog prijelaznog razdoblja od 11 mjeseci, London i Bruxelles trebali bi se dogovoriti kakvi će biti njihovi budući odnosi.

Ako se ne dogovore, trgovina s Britanijom odvijat će se po pravilima Svjetske trgovinske organizacije (WTO) dok se ne postigne dogovor o sporazumu o slobodnoj trgovini, što bi zapravo bio "tvrdi" brexit.

London do 1. srpnja može zatražiti produljenje prijelaznog razdoblja za godinu ili dvije, no britanski premijer Boris Johnson je rekao da to ne želi.

EU će ostati bez 66 milijuna stanovnika

Europska unija u petak u ponoć prvi će put ostati bez jedne države članice, uz to jedne od najvećih i najbogatijih.

Nakon odlaska njezinih 66 milijuna stanovnika, Unija će imati oko 446 milijuna stanovnika, a teritorij će joj se smanjiti za 5,5 posto.

Ako se Ujedinjeno Kraljevstvo poželi vratiti, morat će proći uobičajenu proceduru pristupanja.

Institucije

Uklanjanje britanske zastave ispred zgrade Europskog parlamenta u Bruxellesu simbolizirat će stvarnu promjenu: Ujedinjeno Kraljevstvo više neće biti članica EU-a nego "treća zemlja".

U Europskom parlamentu više neće biti nijednog od sadašnja 73 britanska eurozastupnika - 46 tih zastupničkih mjesta bit će rezervirano za buduće države članice, a 27 će biti preraspodijeljeno. Hrvatska će tako imati jednog zastupnika više, ukupno 12.

Britanija više neće imati pravo na svojeg povjerenika u Europskoj komisiji. U novoj Europskoj komisiji ga već nema jer ga premijer Boris Johnson nije želio imenovati.

Britanski premijer više neće biti pozivan na europske samite, a britanski predstavnici neće sudjelovati na ministarskim sastancima.

Kao državljani strane zemlje, Britanci se više neće moći kandidirati za radna mjesta europskih dužnosnika u Bruxellesu. Mnogi su, međutim, uzeli dvojno državljanstvo kako bi mogli ostati u Uniji.

Brexit: Što će se promijeniti 1. veljače?

Kategorija: SVIJETAžurirano: Srijeda, 29 Siječanj 2020 07:17
Objavljeno: Srijeda, 29 Siječanj 2020 07:15

Ujedinjeno Kraljevstvo neće imati pravo glasa u EU-u, ali će do isteka prijelaznog razdoblja morati uplaćivati svoj dio u europski proračun. Britanija je drugi neto uplatitelj u EU proračun poslije Njemačke.

Prava građana

Po podacima UN-a, gotovo 1,2 milijuna britanskih državljana živi u nekoj drugoj članici EU-a, najviše u Španjolskoj, Irskoj, Francuskoj, Njemačkoj i Italiji.

Po britanskom uredu za statistiku, 2,9 milijuna državljana 27 članica EU-a živi u Britaniji, što je oko 4,6 posto populacije.

Sukladno Sporazumu o povlačenju, i jedni i drugi zadržat će svoja prava na boravak i rad u zemlji u kojoj borave.

Državljeni 27 članica EU-a koji borave u Britaniji morat će se registrirati kako bi ostvarili ta prava. Za Britance koji žive u EU-u, procedure se razlikuju od zemlje do zemlje.

Sloboda kretanja vrijedit će do 31. prosinca 2020. Pojednostac recipročnih prava bit će dogovorene poslije brexita.

Pregovori

Ujedinjeno Kraljevstvo pregovaralo je nekoliko godina o uvjetima razvoda od EU-a sa stručnjacima Europske komisije na čelu s Michelom Barnierom.

No nakon petka pregovori će ući u novu fazu.

Britanija će do kraja prijelaznog razdoblja biti pod nadležnosti Suda EU-a i europskog prava.

Barnier dogovara s državama članicama pregovarački mandat za sporazum o budućim odnosima, u prvom redu o trgovini.

Suprotno od Sporazuma o povlačenju, koji moraju ratificirati države članice i Europski parlament, sporazum o trgovini morat će odobriti više od 30 nacionalnih i regionalnih parlamenata.

Brexit, II. faza: sporazum o trgovini - "nemoguća misija"?

Europska unija započinje u subotu drugu fazu pregovora s Londonom u kojoj će se pokušati definirati njihove buduće odnose, u prvom redu trgovinske, što neće biti nimalo lako.

"Nemoguća misija"

Nakon izlaska Ujedinjenog Kraljevstva iz Europske unije u petak u ponoć nastupa prijelazno razdoblje koje će trajati do 31. prosinca 2020. tijekom kojeg će Britanci morati poštivati pravila EU-a. Do isteka tog razdoblja dvije strane trebale bi dogovoriti nove odnose.

Brexit: Što će se promijeniti 1. veljače?

Kategorija: SVIJETAŽurirano: Srijeda, 29 Siječanj 2020 07:17
Objavljeno: Srijeda, 29 Siječanj 2020 07:15

U slučaju da se ne dogovore, trgovina s Britanijom odvijat će se po pravilima Svjetske trgovinske organizacije (WTO) dok se ne postigne dogovor o sporazumu o slobodnoj trgovini, pa bi se zapravo dogodio "tvrdi" brexit.

Europska komisija predstaviti će 3. veljače pregovarački mandat, koji moraju usvojiti države članice na ministarskom sastanku 25. veljače. Pregovori će tada moći službeno početi.

Prvi rok je 1. srpnja. Najkasnije do tog datuma znat će se hoće li se prijelazno razdoblje produljiti za godinu ili dvije ili ne. No to mora zatražiti London, a britanski premijer Boris Johnson već je rekao da to ne želi i unio to u zakon.

Ako se uzme u obzir vrijeme potrebno za ratifikaciju sporazuma, London i Bruxelles imat će na raspolaganju u najboljem slučaju samo osam mjeseci, od ožujka do listopada, za dogovor.

"Nemoguća misija", po mišljenju jednog europskog diplomata.

Ograničeni sporazum

Uzevši u obzir ta ograničenja, EU neće moći postići svoj inicijalni cilj sklapanja "globalnog sporazuma" koji bi pokrio sve aspekte njihovih budućih odnosa (trgovinu robom i uslugama, migracije, vanjsku politiku).

"Britanski je izbor da se pregovore ubrza", rekao je glavni europski pregovarač Michel Barnier u razgovoru za Journal du Dimanche.

Ali neka pitanja morat će biti riješena "ili će dovesti do sloma", upozorio je.

Prioriteti Bruxellesa su da se 2020. postignu kompromisi o ribarstvu, unutarnjoj i vanjskoj sigurnosti i posebice o trgovini robom. Ostalo će biti dogovoreno poslije.

Kada je riječ o trgovini, London u svakom slučaju želi samo jednostavan sporazum o slobodnoj trgovini, poput onih koje je EU dogovorio s Kanadom i Japanom.

EU želi da sporazum obuhvaća mehanizam za rješavanje sporova, s mogućnošću nametanja sankcija odnosno suspenzije sporazuma u slučaju nepoštivanja njegovih odredbi.

Na redu je Barnier

Barnier je kazao da će se "paralelno" otvoriti "desetak pregovaračkih cjelina".

Po jednom europskom izvoru, organizirat će se samo "osam do deset krugova pregovora od tjedan dana", što je "četdesetak dana čistih pregovora".

To izgleda malo kada se uzme u obzir da su za dogovor s Kanadom bile potrebne godine, točnije pet, a riječ je o manje važnom partneru od Britanije.

"Svakoj ćemo temi dati dva ili tri tjedna i vidjet ćemo što je moguće. Ako razlike budu prevelike,

Brexit: Što će se promijeniti 1. veljače?

Kategorija: SVIJETAžurirano: Srijeda, 29 Siječanj 2020 07:17
Objavljeno: Srijeda, 29 Siječanj 2020 07:15

ići ćemo dalje. Neke teme će dobro napredovati, druge nimalo", rekao je jedan diplomat.

Poštena igra

Bruxelles u prvom redu želi osigurati da Britanija ne deregulira svoje gospodarstvo kada je riječ o zaštiti okoliša, socijalnoj i fiskalnoj politici i državnim potporama, kao i trgovini te da igra pošteno, odnosno da ne pribjegava dampu.

Neke članice EU-a voljele bi kada bi Britanci bili usklađeni s europskim pravilima u ta četiri područja i da se automatski prilagođavaju izmjenama zakona. To smatraju neophodnim s obzirom na geografsku i ekonomsku blizinu Britanije.

"Nula carina, nula kvota, nula dampa", sažeo je Barnier.

No Johnson je "jasno kazao da želi sporazum o slobodnoj trgovini kanadskog tipa bez usklađivanja" s EU-om, podsjeća jedan britanski dužnosnik.

"Polazište su iznimno visoke norme", dodaje.

"Sačuvati jedinstvo"

"Bit će teško sačuvati europsko jedinstvo", ocijenio je jedan europski diplomat, s obzirom na to da europske prijestolnice nemaju iste prioritete.

Zemlje istočne Europe pridaju veliku važnost industrijskoj robi. Druge, poput Luksemburga, financijskim uslugama.

Francuska, Danska, Irska, Belgija i Nizozemska žele sačuvati pravo na ribolov u britanskim vodama, što je jako simbolično pitanje koje će pažljivo pratiti ostale članice, zabrinute zbog ustupaka Londonu.

Ribolov bi mogao još više raspiriti rasprave jer se čini da bi Bruxelles mogao uvjetovati otvaranje čisto trgovinskih pregovora dogovorom o tom pitanju.

Dvije strane obećale su uostalom da će se dogovoriti o ribolovu do 1. srpnja.

Švicarski model?

Europljane, a posebice Francusku, zabrinjava buduća struktura odnosa između EU-a i Britanije.

Hoće li ona biti formalna, sa zajedničkim institucijama jasno definiranih nadležnosti, ili nešto slobodnijeg tipa i strukturirana zasebnim sporazumima o trgovini, sigurnosti i drugim pitanjima ovisno o potrebi?

Mnoge članice, po pisanju EURACTIV-a, užasavaju se druge mogućnosti, poučene složenim odnosima EU-a sa Švicarskom, koji su regulirani s preko stotinu sporazuma.

Brexit: Što će se promijeniti 1. veljače?

Kategorija: SVIJETAžurirano: Srijeda, 29 Siječanj 2020 07:17

Objavljeno: Srijeda, 29 Siječanj 2020 07:15

(Hina)

